PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Spraw Zagranicznych

2004/2214(INI)

21.4.2005

OPINIA

Komisji Spraw Zagranicznych

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie planu działań UE wobec zjawiska terroryzmu
(2004/2214(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Jaime Mayor Oreja

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Zagranicznych zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek, w oparciu o fakt, że nie istnieje żadne uzasadnienie dla terroryzmu:

1. zaleca Radzie Europejskiej:

   a) aby zwalczanie terroryzmu było uważane nie tylko za priorytet Unii Europejskiej i kluczowy element jej działań zewnętrznych, jak wynika z Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa, ale aby terroryzm, a przede wszystkim terroryzm radykalnych grup ogłaszających się obrońcami islamu, często połączony z zagrożeniem rozprzestrzeniania BMR, był traktowany jako najważniejszy problem obywateli Europy i zagrożenie dla demokracji, państwa prawa, Karty Praw Podstawowych Unii i Karty Narodów Zjednoczonych;

   b) wyraźne poinformowanie krajów trzecich, z którymi utrzymuje stosunki, że jest to wewnętrzny i zewnętrzny priorytet Unii;

   c) wziąć pod uwagę rozproszony charakter terroryzmu, organizacji, które go stosują i państw oraz podmiotów niepaństwowych, które terroryzm sponsorują, finansują i wykorzystują do własnych celów; nagłość, nieprzewidywalność i planowość zamachów (szczególnie w przypadku terroryzmu radykalnych grup głoszących, że są obrońcami islamu), oraz pilną potrzebę opracowania przez UE aktywnej, a nie tylko reaktywnej, strategii zwalczania terroryzmu;

   d) przyjęcie jako podstawowego kryterium faktu, że żadne działania podjęte przeciw niezależnemu od żadnego państwa, sponsorowanemu przez pewne państwa lub stosowanemu przez państwo terroryzmowi nie mogą być naprawdę skuteczne, jeśli nie wspiera ich prawdziwe przekonanie i determinacja wewnątrz Unii, popieranej przez dobrze poinformowaną opinię publiczną;

   e) zwalczanie zagrożenia terrorystycznego we wszelkich jego przejawach i wszystkimi środkami, jakimi dysponują praworządne państwa i Unia, przy pełnym poszanowaniu praw człowieka, likwidując ekstremizm i brak tolerancji, przygotowując skuteczniejsze instrumenty walki ze specyficznymi elementami różnych odmian terroryzmu, pomagając państwom, które potrzebują pomocy, stosując ścisłą kontrolę wszelkiego rodzaju niebezpiecznych materiałów i oferując niezbędną ochronę ofiarom;

   f) przyjęcie specjalnych środków walki z każdą organizacją terrorystyczną, wziąwszy pod uwagę, że każda z nich ma swe własne cele, strukturę i sposoby działań (skreślenie);

   g) przyjęcie wszechstronnej i długofalowej strategii mającej na celu zwalczanie czynników, które przyczyniają się do radykalizacji terroryzmu i rekrutacji nowych członków organizacji terrorystycznych, poprzez zintegrowanie wszystkich dostępnych instrumentów unijnych, w tym całej jej polityki zagranicznej (WPZiB, EPBiO, handlu, pomocy na rzecz rozwoju, itd.), jak

również pomocy ofiarom, skutecznej współpracy między organami sądowymi i organami ścigania, walki z biedą, zapobiegania konfliktom i promowania praw podstawowych i praworządności;

h) naleganie, aby wszystkie kraje trzecie uznały obligatoryjność jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego i zadeklarowały, że terroryzm jest zbrodnią przeciw ludzkości, która w odpowiednich sytuacjach powinna być sądzona przez Międzynarodowym Trybunałem Karnym;

2. zaleca w związku z tym nadanie większej spójności i skuteczności polityce antyterrorystycznej Unii w jej stosunkach z krajami trzecimi poprzez:

a) wzmocnienie dialogu politycznego w tym zakresie ze wszystkimi tymi krajami;

b) zaangażowanie w złożoną kwestię wsparcia związanego z zapobieganiem terroryzmowi, włącznie z poparciem dla umiarkowanych krajów muzułmańskich;

c) ścisłe stosowanie klauzuli antyterrorystycznej zawartej w umowach z krajami trzecimi;

d) ustanowienie międzyinstytucjonalnego kodeksu postępowania odnośnie stosunków zewnętrznych Unii zaproponowanego przez Parlament Europejski w 2002 r.,

e) wzmocnienie współpracy z tymi organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, które odgrywają szczególnie dużą rolę w utrzymaniu pokoju i bezpieczeństwa na świecie, jak np. Organizacja Narodów Zjednoczonych (w tym szczególnie Rada Bezpieczeństwa i jej Komitet do walki z terroryzmem), OBWE, Rada Europy i NATO;

f) wspieranie ścisłego i efektywnego globalnego wdrażania Rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ 1540 (2004) w celu powstrzymania państw oraz podmiotów niepaństwowych, które nie są stronami Układu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej, przed zdobywaniem broni jądrowej, chemicznej lub biologicznej; współpraca z Komitetem Rady Bezpieczeństwa powstałym na mocy tej Rezolucji;

g) podnoszenie wydajności w obszarach wymiany informacji na temat działalności co do której zachodzą podejrzenia o terroryzm, współpracy w walce przeciwko finansowaniu terroryzmu oraz reakcji w sytuacjach kryzysowych spowodowanych aktami terroryzmu; w szczególności należy podjąć specjalne działania w celu zapewnienia lepszej współpracy pomiędzy Europolem, Interpolem i Eurojustem, aby uzyskać pełniejszą kontrolę nad pozaterytorialnymi transferami pieniędzy oraz podnieść skuteczność wykrywania/zapobiegania kontaktom pomiędzy grupami terrorystycznymi a innymi formami przestępczości zorganizowanej;

h) wkład w realizację Strategii antyterrorystycznej zalecanej przez Sekretarza Generalnego ONZ w raporcie z 21 marca 2005 r.„Większa wolność - w kierunku rozwoju, bezpieczeństwa i praw człowieka dla wszystkich”, której celem jest odwodzenie ludzi od uciekania się do terroryzmu lub wspierania go,

pozbawiając terrorystów dostępu do środków finansowych i materialnych, zniechęcając państwa do wspierania terroryzmu, zwiększając zdolność państw do zwalczania terroryzmu i stając w obronie praw człowieka -strategia, która musi bazować na ścisłym poszanowaniu państwa prawa, uniwersalnym przestrzeganiu praw człowieka i w oparciu o definicje „zagrożenia" i „terroryzmu" zawartą w tym raporcie;

i) podpisanie i ratyfikację przez wszystkie Państwa Członkowskie i Unię 12 konwencji międzynarodowych dotyczących zwalczania terroryzmu; przyjęcie ośmiu specjalnych zaleceń opracowanych przez OECD w celu zwalczania finansowania terroryzmu; oraz żądanie, aby wszystkie państwa trzecie, z którymi Unia utrzymuje kontakty, uczyniły podobnie;

j) wykonanie zaleceń zawartych w raporcie Panelu Wysokiego Szczebla mających na celu ścisłą kontrolę dostaw materiałów nuklearnych, radioaktywnych, chemicznych i bakteriologicznych, oraz wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej, wziąwszy pod uwagę, że celem niektórych grup terrorystycznych jest spowodowanie jak największej liczby ofiar, jak stwierdzono w Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa;

k) zastosowanie Deklaracji UE-USA z 2004 r. w sprawie walki z terroryzmem,

3. zaleca również wspieranie stabilizacji poza Unią przy użyciu wszystkich dostępnych instrumentów i zasobów w zakresie działań zewnętrznych i środków takich jak:

a) wspieranie strategii pomocowej przygotowanej przez Komisję celem pomocy krajom trzecim w stawianiu czoła terroryzmowi, która już jest realizowana w programach typu CARDS, TACIS, MEDA, itd.,

b) zastosowanie wymienionej strategii we wszystkich obszarach działań zewnętrznych Unii (w taki sam sposób, jak tego dokonano w działach dotyczących terroryzmu w planach działań Europejskiej Polityki Sąsiedztwa), jak również we wszystkich dużych programach pomocy na rzecz rozwoju;

c) wzmocnienie zastosowania mechanizmu szybkiej reakcji cywilnej i wojskowej,

d) utworzenie Europejskiego Biura Pomocy Ofiarom Terroryzmu w ramach struktury administracyjnej Komisji Europejskiej, które stanowiłoby punkt odniesienia i punkt kontaktowy na szczeblu europejskim dla obywateli, których prawa podstawowe są łamane w wyniku zagrożenia terroryzmem, ciążącego nad Europą i resztą świata;

e) utworzenie podobnego biura w kontekście nowej Strategii antyterrorystycznej Narodów Zjednoczonych, w celu udzielania pomocy wszystkim ofiarom terroryzmu, niezależnie od ich obywatelstwa;

f) ustanowienie Międzynarodowego Dnia Ofiar Terroryzmu;

4. zaleca, aby wykorzystano już teraz możliwości, jakie oferuje Konstytucja Europejska podejmując inicjatywy takie jak:

a) natychmiastowe przyjęcie planów działań, aby uskutecznić (zarówno celem zapobiegania zagrożeniom, jak i aby udzielić pomocy w wypadku ataku terrorystycznego) klauzulę solidarności i wzajemnej pomocy, aby uniknąć

zagrożeń lub ataków terrorystycznych, zgodnie z art. I-43 Konstytucji;

b) sięgnięcie, kiedy zajdzie taka potrzeba, po specjalne siły policyjne i/lub wojskowe w ramach EPBiO, jako jeden ze środków reakcji UE na terroryzm;

c) przystosowanie stałej współpracy strukturalnej i „grup bojowych" przewidzianych w protokole 23 do nowych zadań, co wymaga rozwiązania istniejących obecnie braków w zakresie C4 ISR (dowodzenie, kontrola, systemy łączności, komputeryzacja oraz wywiad, obserwacja i rekonesans);

d) ustanowienie jasnych kryteriów dotyczących stosowania siły, które wezmą pod uwagę zalecenia Sekretarza Generalnego ONZ zamieszczone w raporcie z 21 marca 2005 r. jak i przeważającą rolę Rady Bezpieczeństwa ONZ w dążeniu ku, utrzymaniu i odzyskaniu zbiorowego bezpieczeństwa;

5. zaleca Radzie, aby w kontekście instytucjonalnym i budżetowym:

a) sformułowano porozumienie międzyinstytucjonalne, które wyjdzie poza zwykłe kwestie podziału kompetencji jeśli chodzi o zjawisko terroryzmu i zajmie się brakiem koordynacji między różnymi inicjatywami krajowymi, wspólnotowymi i inicjatywami Unii poprzez podjęcie konkretnych działań, jak te zawarte w projekcie pilotażowym w sprawie walki z terroryzmem radykalnych grup, które ogłaszają się obrońcami islamu, przyjętym ostatnio przez Parlament Europejski w ramach obecnej procedury budżetowej;

b) wspierano ściślejszą współpracę w zakresie dzielenia się informacjami służb wywiadowczych i w zakresie współpracy wywiadowczej pomiędzy policją władzami celnymi Państw Członkowskich oraz Europolem i Eurojustem;

c) zaangażowano Parlament Europejski w mechanizm wykonania klauzuli solidarności przewidzianej w art. III-329 Konstytucji, w tym także w przypadkach gdy podejmowane decyzje będą wpływały na EPBiO;

d) systematycznie informowała Parlament o postępach w tej dziedzinie, a także aby go informowała i się z nim konsultowała w przypadku masowego ataku terrorystycznego, w razie potrzeby za pośrednictwem Specjalnego Komitetu przewidzianego w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 20 listopada 2002 r;

e) rozważyła finansowanie kosztów jakichkolwiek przyszłych działań EPBiO w zakresie zwalczania terroryzmu z budżetu Wspólnoty;

6. przywiązuje wielką wagę do swojego własnego wkładu w walkę z terroryzmem; nalega w związku z tym, aby Komisja Spraw Zagranicznych i Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych znalazły odpowiednią procedurę przygotowania zaleceń w tej kwestii skierowanych zarówno do Rady jak i do Komisji; wzywa Radę do dokładnego informowania i konsultowania Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych co do procesu regularnego aktualizowania wspólnego stanowiska Rady 2001/931/WPZiB z 27 grudnia 2001 r. w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu (lista grup i organizacji terrorystycznych), biorąc pod uwagę rozwój sytuacji od 2001 r.; wita z zadowoleniem pozytywną reakcję w tej sprawie ze strony Prezydencji Luksemburskiej.

PROCEDURA

Tytuł	Plan działań UE wobec zjawiska terroryzmu
Numer procedury	2004/2214(INI)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	AFET 28.10.2004
Ściślejsza współpraca	
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Jaime Mayor Oreja 10.11.2004
Rozpatrzenie w komisji	16.3.2005 19.4.2005
Data zatwierdzenia wskazówek	20.4.2005
Wynik głosowania końcowego	za: 47 przeciw: 8 wstrzymujących się: 4
Posłowie obecni podczas końcowego głosowania	Angelika Beer, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Vural Öger, Cem Özdemir, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Ursula Stenzel, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Zastępcy obecni podczas końcowego głosowania	Laima Liucija Andrikienė, Glyn Ford, Jaromír Kohlíček, Alexander Lambsdorff, Pasqualina Napoletano, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Inger Segelström
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas końcowego głosowania	Margrete Auken, María del Pilar Ayuso González, Salvador Garriga Polledo, Luis de Grandes Pascual, Cristina Gutiérrez-Cortines, Małgorzata Handzlik, Javier Moreno Sánchez